

Özel Ekol Hastanesi
BİYOKİMYA LABORATUVAR TESTLERİ
ANALİZ ÖNCESİ SÜREÇLER TALİMATI

1. AMAÇ:

Bu talimatın amacı, biyokimya laboratuvar testleri ile ilgili analiz öncesi süreçlerin kontrol altında tutulmasını sağlamaktır.

2. KAPSAM:

Bu prosedür, hastadan test istemi ile incelenecek numunenin laboratuvara ulaşmasına kadar geçen tüm işlem basamaklarını kapsar.

3. KISALTMALAR:

HBYS: Hastane Bilgi Yönetim Sistemi

4. TANIMLAR:

Bu talimatta özel bir tanım bulunmamaktadır

5. SORUMLULUKLAR

Bu prosedür, Başhekim onayıyla yürürlüğe girer. Tüm doktor, hemşireler, Laboratuvar çalışanları, Numune alımı ve transfer ile yükümlü personel sorumludur.

6. ANALİZ ÖNCESİ SÜREÇLER TALİMATI

6.1. TEST İSTEMİNE YÖNELİK KURALLAR:

- ✓ Hastanemizde biyokimya laboratuvarı test istemleri; tüm poliklinik (ayaktan hasta) hekimler tarafından HBYS sistem üzerinden veya **Laboratuvar Tetkik İstem Formu**'yla yapılır.
- ✓ Gerekli ise klinik yorumu etkileyecek hastaya özel bilgileri sağlar. Hasta mahremiyeti ve bilgi güvenliği için bu klinik yorumu biyokimya laboratuvarı sorumlu hekimini telefon aracılığı ile iletir.
- ✓ Servislerde tetkik istemleri, serviste görevli sağlık personeli tarafından HBYS'ye kayıt edilir.
- ✓ Polikliniklerden istenen tetkikler için ise hasta/hasta yakını sekreteryaya personeli tarafından hasta kayıta yönlendirilir ve HBYS kayıtları burada yapılır.

6.2 NUMUNE ALIMI:

6.2.1. Genel İlkeler:

- ✓ Hastanın kendi numunesini alması gereken durumlarda hastaya doğru numune alımı ile ilgili yeterli bilgilendirme yapılmalıdır.
- ✓ Numunenin alındığı tarih ve saat hastaya verilen barkoda yer alır.
- ✓ Kimlik doğrulama işlemi ile istemin yapılması, numunenin alınması, numunenin laboratuvara kabulü veya reddi HBYS üzerinde ayrı birer aşama olarak kayıt altına alınır ve yetkili kullanıcılar tarafından görülebilir.
- ✓ Yıllık eğitim planı içerisinde "Numune alma işlemi" konusunda görev yapan personele eğitim planlanarak, verilir.

6.2.1. Servislerden Numune Alımı:

- ✓ Açlık gerektiren testler için en az 8-12 saat açlık gerekir.
- ✓ İlaç tedavisinin sürdüğü durumlarda örneğin alınması sabah ilaç alımından önce yapılmalıdır.
- ✓ Kan alımı esnasında hasta yatar veya oturur pozisyonda olmalıdır.
- ✓ Sıvı veya kan vermede kullanılan bir damar ve setten örnek alınmamalıdır. Bu durumlarda diğer kol tercih nedeni olmalıdır.
- ✓ İğne ucu mümkün olduğu kadar geniş seçilmelidir.
- ✓ Turnike kolda 30 saniyeden fazla sıkılı kalmamalıdır. Turnike ile yapılan bir kaç dakikalık staz venöz kanda birçok parametreyi etkiler. Örn; ALT,CK, LDH, albumin, bilirubin, Ca %5 - 10 civarında artarken;glukoz %2 - 5 civarında azalır.
- ✓ Turnike iğnenin başarılı bir şekilde damara yerleştirilmesinden sonra çözülmelidir.
- ✓ Enjektör ile kan alımı esnasında kanın tüpe kuvvetli aspirasyonundan kaçınılmalıdır.
- ✓ Kesinlikle çalkalama yapılmamalıdır.
- ✓ Numune eğer enjektörle alınmışsa enjektörden tüpe boşaltılırken iğne ucu çıkarılmalı ve tüpün kenarından çok dikkatli ve nazik bir şekilde aktarılmalıdır.

R

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
BL.TL.01	03.05.2016	03	29.09.2023	1 / 3

Özel Ekol Hastanesi

BİYOKİMYA LABORATUVAR TESTLERİ ANALİZ ÖNCESİ SÜREÇLER TALİMATI

- ✓ Alınan kanın hemolize olmaması için azami gayret gereklidir. Hemoliz, serumda potasyum, fosfor, enzimler gibi parametrelerin yüksek çıkmasının yanı sıra diğer ölçüm yöntemlerinde de hataya neden olur.
- ✓ Hemen çalışılmayacak örneklerin de bekleme süresi ve derecesine dikkat edilmemesi durumunda istenmeyen hatalı sonuçlar çıkabilir.
- ✓ Spot idrar ve gaita numunelerinin laboratuara çabuk ulaşması gerekir.
- ✓ Kan örneğinin ölçülecek parametreye uygun tüpe alınması gereklidir.
- ✓ Numunelerin istenilen test/testlere göre hangi tüplere alınacağı **Laboratuar Test Rehberi**'nde belirtilmiştir.

6.2.2. Biyokimya Laboratuvarı Kan Alma Odasında Numune Alımı:

- ✓ Hastalar başvuru sırasına göre kan alma odasına alınır, acil, çocuk ve yaşlılara öncelik verilir.
- ✓ Hasta ve hasta yakını laboratuvar sekreteri tarafından karşılanır, **kimlik doğrulama işlemi** hastanın istem formunda bulunan testler ve hasta ismiyle, otomasyona girişi yapılmış testleri ve hasta ismini karşılaştırarak kontrolü yapar ve hata bulunmaması durumunda hastanın istemlerine yönelik tüm barkod etiketlerini çıkarır.
- ✓ Açlık gerektiren testler için, laboratuvar teknisyeni, hastanın aç olup olmadığını, hastanın doktorunun istediği tetkikle ilgili özel bir şart var ise hastanın uygun olup olmadığını bilgisini alır.
- ✓ Açlık gerektiren numuneler için hastanın 8-12 saatlik aç olması gerekir. İlaç düzeyi takiplerinde, ilaç almadan hemen önce kan alınır ve kanın hep aynı saatlerde alınması sağlanır.
- ✓ Prognoz izlenmesi için istenen testlerle ilgili kan numuneleri hastadan her zaman aynı pozisyonda alınmalıdır.
- ✓ Numune alma işlemini uygulayacak sağlık personeli, hastayı rahat bir şekilde kan alma koltuğuna oturtturarak, kendisi ile hasta arasında kan yoluyla taşınan patojenleri en aza indirmek için non-steril eldiven giyer ve numune alma işlemini yapar. Hastanın idrar, gaita, gibi materyalleri alınacaksa, hasta bilgilendirilir ve hastaya materyal kabı verilip, yönlendirilerek materyalleri vermeleri sağlanır.
- ✓ Laboratuvar teknisyeni veya sekreter, hastayı testlerin sonuçlarının çıkış zamanı hakkında bilgilendirerek **Sonuç Kartı**'nı doldurup hastaya verir. Aynı gün çıkmayacak tetkikler için bekleme nedenini hastaya açıklar. Hastanın sorularını cevaplandırır ve gerekli bilgileri hastaya verir.
- ✓ Hasta sonuç verme süresinde herhangi bir nedenle değişiklik olduğunda (**cihaz arızaları, otomasyon sorunu**) hastalara sonuç verme süresi hakkında **telefon ile bilgilendirme sekreter tarafından yapılır**. Hastane doktorlarına da bu süreç hastane bilgilendirme sisteminden (achat) yapılır.

6.3 NUMUNENİN LABORATUVARA TRANSFERİ:

6.3.1. Transfer yöntemi, Transfer kabı ve transfer sıcaklığı : Her ünitenin kendine ait numune taşıma çantası bulunmaktadır. Ve numune transferleri servis temizlik personelleri aracılığı ile (**Temizlik Personeli Görev Tanımı**), **etiketli ısı dereceli taşıma çantaları** ile gerçekleştirilir. Özellikle testler haricinde, aşırı ısınma ve aşırı soğumaya izin verilmez. **Transferler özel etiketli ısı dereceli taşıma çantaları ile uygun ısılarda (2-8 °C) gerçekleştirilir.**

6.3.2. Uygun numune pozisyonu : Numuneler taşıma çantalarına çalkalanmalarını önleyecek şekilde yerleştirilir.

6.3.3. Maksimum kabul edilebilir transfer süreleri: Servislerden Numune Alımı kurallarına uygun şekilde alınan ve etiketlenen numuneler maksimum 30 dk içinde transfer edilmelidir. Bu değer maksimum değerdir. Numunelerin uygun koşullarda ve bekletilmeden hızlı bir şekilde transferi gerçekleştirilmelidir.

6.3.4. Genel Kurallar: Polikliniklerden yapılan test istekleri için materyaller kayıt/kan alma biriminde alınır. İdrar ve gaita testleri için hastalara barkod etiketi yapıştırılmış idrar ve gaita kabı verilir, hastalar örneklerini ilgili laboratuvar birimine getirirler. Kan örneği için testlere göre uygun örnek tüpü seçimi yapılır, seçilen tüplere barkod etiketleri yapıştırılır ve kan alma işlemi gerçekleştirilir. Kan alma işlemi tamamlanan hastalara sonuçların ne zaman çıkacağı ve sonuçlarını nereden alabileceği hakkında bilgi verilir.

Klinikler ve acil servis'te hastaların örnekleri kendi birimlerinde alınır. Test istekleri HBYS'e girildikten sonra testlere göre örnek tüp seçimi yapılır, örnek tüplerine barkod yapıştırılır. Damar yolu açık hastalarda kan alma işlemi için hastanın diğer kolu kullanılır. Alınan örnekler bekletilmeden personelle ilgili laboratuvar birimine gönderilir.

Toplanan örneklerin transferi işlemleri; **Numune Alma Ve Transferi Talimatı** doğrultusunda gerçekleştirilir.

R

Doküman No	Yayın Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
BL.TL.01	03.05.2016	03	29.09.2023	2 / 3

Özel Ekol Hastanesi
BİYOKİMYA LABORATUVAR TESTLERİ
ANALİZ ÖNCESİ SÜREÇLER TALİMATI

Numune transferinin doğru yöntemle ve belirlenen süre içerisinde gerçekleştirilmesi için görevli personele konu ile ilgili eğitimler Eğitim Planı ile planlanarak, ilgili tarihlerde gerçekleştirilir.

6.4 ANALİZ ÖNCESİ SÜREÇTE KİMLİK DOĞRULAMA:

Hasta Kimliğinin Tanımlanması Ve Doğrulanması Prosedürü'ne göre tanımlanmış olan hasta kimliği numune alımı öncesi doğrulanır. Etiketlenmesi uygun şekilde gerçekleştirilmiş numunelerin, kan alma odasında veya servislerde hasta kimlik doğrulamasının yapıldığı kabul edilerek laboratuara kabul edilir.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan

R

<i>Doküman No</i>	<i>Yayın Tarihi</i>	<i>Revizyon No</i>	<i>Revizyon Tarihi</i>	<i>Sayfa No</i>
<i>BL.TL.01</i>	<i>03.05.2016</i>	<i>03</i>	<i>29.09.2023</i>	<i>3 / 3</i>